

Actes i jornades

JORNADA INTERNACIONAL "La intuïció no és suficient. Innovació basada en evidències: el paper de l'avaluació i dels experiments socials"

ORGANITZACIÓ

ivàlua Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

Amb la col·laboració de:
 Obra Social "la Caixa"

JORNADA SOBRE INNOVACIÓ SOCIAL I AVALUACIÓ EN TEMPS DE CRISI

El 26 de setembre va tenir lloc a CaixaForum Barcelona (Av. Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8), la jornada internacional "**Innovació basada en evidències. El paper de l'avaluació i dels experiments socials**", organitzada per Ivàlua (Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques) amb la col·laboració de l'Obra Social "la Caixa".

La Jornada tenia com a objectiu destacar la importància de l'avaluació rigorosa de les polítiques públiques en temps de crisi, atès que permet comprovar l'efectivitat del que s'està fent i també experimentar amb noves fórmules d'intervenció pública en educació, serveis socials, ocupació, etc., verificant si resulten millors i més econòmiques que les ja existents.

Amb aquesta finalitat, la Jornada aplegà representants d'institucions públiques i privades i acadèmics del Regne Unit, França, Estats Units i Canadà, a més de Catalunya, que presenten com s'estan impulsant aquestes pràctiques d'innovació i experimentació social, sorgides en un context de crisi econòmica, a països del nostre entorn.

La sessió d'obertura començà amb les intervencions de Frederic Udina nou president d'Ivàlua, del sotsdirector general de la Fundació la Caixa, Albert Sòria i d'Albert Carné, director general de Política i Promoció Econòmica del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya

La sessió plenària, a càrrec del catedràtic d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, Jose García Montalvo, va estar dedicada a explicar què són els experiments socials i perquè constitueixen la forma més fiable d'esbrinar si un programa (educatiu, social, ocupacional...) aconsegueix les millores que es proposa. El professor Montalvo explicà com, malgrat provenir de les "ciències dures" -on s'ha practicat abastament

sota la forma d'assajos clínics de medicaments-, l'avaluació experimental pot ser aplicada també sistemàticament en l'àmbit educatiu i de les polítiques socials en general. L'economista presenta diversos exemples d'aquest tipus d'avaluacions aplicades a intervencions de baix cost a països en desenvolupament que s'han mostrat molt efectives, i també a altres programes al Regne Unit i Estats Units.

La primera taula rodona dona a conèixer com els governs i entitats privades de França, del Regne Unit i dels Estats Units estan impulsant aquestes pràctiques.

Mathieu Valdenaire explicà l'activitat del Fonds d'Expérimentation pour la Jeunesse (FEJ). Aquest és un organisme creat el 2009 pel Govern francès, finançat per contribucions públiques i privades –en particular la Fundació TOTAL- i dedicat a l'èxit escolar i a la inserció educativa, social i professional dels joves fins els 25 anys. Entre 2009 i 2013 el Fons ha gestionat un pressupost de 163 milions d'euros, dels quals 24 es destinen a finançar el cost de les avaluacions i la resta a la posada en marxa i gestió dels projectes. El pressupost s'executa a través de convocatòries periòdiques -16 fins el moment- de caràcter competitiu, a les que es presenten projectes i les avaluacions corresponents per part d'entitats públiques i privades, amb o sense ànim de lucre. El Fons ha subvencionat un total de 554 projectes que han reunit un total de 498.000 beneficiaris, entre nens i joves menors de 25 anys de tot el territori francès. Cada projecte porta associada una avaluació d'impacte, i els resultats es publiquen periòdicament en el web del FEJ.

Kevan Collins, donà a conèixer l'experiència de l'Education Endowment Foundation (EEF) en promoure la innovació educativa basada en evidències al Regne Unit. L'EEF és una organització privada, sense ànim de lucre, creada el 2011 i dedicada a promoure l'èxit educatiu i a combatre desigualtats educatives relacionades amb desigualtats socials. Uns 275.000 estudiants i 1.300 escoles participen en les activitats de l'EEF, consistents en convocatòries de subvencions per a projectes innovadors basats en determinats estàndards d'evidència científica que estableix la pròpia EEF d'acord amb la comunitat acadèmica, i que han de ser també avaluats per comprovar-ne l'efectivitat i considerar, si escau, la seva extensió. Tots els projectes finançats i els seus resultats passen a formar part d'una base de dades -el "Teaching and Learning Toolkit"- que gestiona la Fundació, disponible per al conjunt de la comunitat educativa.

Kristina Costa presentà l'experiència del **Social Impact Bonds (SIB)** als Estats Units. El seu funcionament difereix substancialment del FEJ i de la EEF. En primer lloc, el sector privat hi té un paper protagonista a l'hora de finançar els projectes innovadors i de gestionar-los. En segon lloc, aquest finançament privat es planteja com a inversió, i no "a fons perdut" com en els casos anteriors. Més concretament, l'Administració competent en el sector on es realitza el projecte –per exemple, un Ministeri de Justícia-, es compromet a retornar a l'inversor el cost de la intervenció si aquesta demostra ser efectiva a través d'una avaluació rigorosa –per exemple, un programa real que pretén disminuir la reincidència d'exconvictes joves aplicant un programa de reinserció sociolaboral-. A més, si es pot demostrar que el projecte permet estalviar diners –és a dir, que el programa fa disminuir sensiblement la taxa de reincidència i això comporta reducció de costos respecte el reingrés a la presó-, l'Administració transferirà una part d'aquest estalvi a l'inversor. En canvi, si el programa no assoleix resultats, el govern no fa cap pagament –ni tan sols rescabala el cost de la intervenció- i l'inversor no obté cap retorn econòmic, i per tant és aquest qui assumeix el risc associat a la innovació.

La segona taula rodona mostrarà experiències d'aplicació de l'avaluació experimental a dos sectors diferents. El primer, en l'àmbit de l'educació, a càrrec de la britànica **Carole Torgerson**, professora de la Universitat de Durham. El segon, en l'àmbit de les noves tecnologies, a càrrec d'**Alberto Chong**, de l'Escola de Desenvolupament internacional de la Universitat canadenca d'Ottawa.

La tercera taula rodona es planteja com un debat obert sobre la possibilitat d'aplicar a Catalunya, de forma sistemàtica, els experiments socials i la innovació basada en evidències, a través de fórmules semblants a les vistes en l'entorn internacional. Intervenien, Anna Tarrach, Cap de l'Àrea de Projectes Estratègics del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat; Albert Sòria, Subdirector General de la Fundació "la Caixa" i Daniel Albalade, professor d'economia de la Universitat de Barcelona, donant cadascun d'ells la visió al respecte des de l'Administració, el món filantròpic / tercer sector social i l'acadèmia.